

מזכרת

מילון הרחובות של מזכרת בתיה (עמוד 1)

מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	אברהם יעקב גלמן
אביו של יחזקאל לוי, ממייסדי המושבה. הנפטר הראשון במושבה.	אברהם מרדכי לוי
מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה.	אהרון זליג לויטה
עץ מחטני נושא איצטרובלים, המוכר לכל. אורן ירושלים הוא מין הבר היחיד בישראל, ועץ הייעור הנפוץ ביותר. מינים נוספים גדלים כעצי נוי.	אורן
שני מינים גדלים בהרים כעצים גדולים, ומין אחד גדל כשיח גם במישור החוף. בתקופה העתיקה, עצי אלה גדולים היו מקודשים, ורבים מהם היו אתרי פולחן.	אלה
פקיד עמידר במושבה בשנות ה-70. שם הרחוב הוחלף ל-"יחיאל ברי"ל".	אלי לוי
מזכיר מועצת הפועלים במושבה בשנות ה-70.	אליהו פּבּוּלָה
אליהו הרשקוביץ, נהרג במלחמת העולם השנייה באיטליה כמפקד בבריגדה היהודית. נכדו של אליהו משה הרשקוביץ.	אליהו (שדרות)
מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה.	אליהו משה הרשקוביץ
בן המושבה. נהרג בהתקפת הפלמח על תחנת הרדאר בחיפה.	אליעזר משה ארקין
רוב מיני האנפות הם עופות מים, ביצה וסבכים. יש להם רגלים ומקור ארוכים, וצואר מעוקל כאות S. כאן נפוצה אנפית הבקר, שצבעה העיקרי לבן, ולרוב נמצאת בשדות ללא קשר למים. עשרות אנפיות ממין זה לנות על עצים במושבה.	אנפה
מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	אפרים שקולניק
עץ מחטני, ידוע בגובהו ובחוסנו, הגדל בהרי הלבנון, ונזכר בתנ"ך. אינו גדל בישראל.	ארז
מינים רבים של עצים ושיחים, העמידים במליחות, וגדלים במדבר ובמלחות. אשלים גדלים גם במישור החוף, אבל לא בסביבת מזכרת בתיה.	אשל
דוד בן גוריון. מנהיג פועלים מהעליה השלישית, וראש הממשלה הראשון.	בן גוריון
מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	ברוך צבי ברנשטיין
עץ מחטני צר וגבוה, בעל איצטרובלים קטנים וכדוריים, הנפוץ במושבה ומוכר לכל.	ברוש
אחת מחטיבות החי"ר בצה"ל.	גבעתי
יהודית לוזון.	גן יהודית
יואב שחם. נהרג בפעולת תגמול בהר חברון בשנת 1966. לאחרונה נקרא על שמו רחוב, אבל שם הגן עדיין לא הוחלף.	גן יואב
יצחק ברנר נהרג ע"י מחבלים ליד עזה.	גן יצחק
הדסה ומרדכי שוויילי, שעלו מלוב בשנת 1935 והתיישבו במושבה.	גן שוויילי
מטפס, או שיח שרוע, שהענבים הם פירותיו. משבעת המינים שארץ ישראל התברכה בהם, ואחד מגידולי המושבה.	גפן
מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה.	גרשון שרשבסקי
ממקימי ההגנה והנוטרות במושבה.	דב אלוני

מזכרת

מילון הרחובות של מזכרת בתיה (עמוד 2)

מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	דב רודבסקי
נהרג בניצנה כסמג"ד בחטיבת נ"ט.	דב שמיר
עץ הפרי הידוע, השייך למשפחת הוורדניים ולסוג שזיף (כמו האפרסק, המשמש, וכמובן השזיף). בישראל הוא גדל רק מעל גובה של 500 מ', בגליל העליון ובגולן. ידוע בפריחתו היפה.	דובדבן
עץ נשיר גבוה הגדל בגדות נחלים בצפון הארץ, ועליו מאוצבעים.	דולב
כינוי כללי לצמח ממשפחת הדקליים, כמו התמר והווישינגטוניה.	דקל
שניים מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	האחים יעקב וצבי ארקין
ליד הסימטה נמצאת הבאר השניה של המושבה.	הבאר (סימטה)
הרחוב עובר ליד מקום הגורן בעבר. חלק מהגורן היה במקום שכיום נמצא בו גן הברון.	הגורן
השם הוחלף ל"גפן".	הגפן
השם הוחלף ל"דקל".	הדקל
עצי פרי שפירותיהם הם תפוזים, אשכוליות, לימונים, ופירות דומים. מגידולי המושבה לשעבר.	הדרים
ארגון המחותרת הגדול של הישוב העברי בזמן המנדט הבריטי. הוא הוקם בעקבות המאורעות, כשהתברר כי הצבא והמשטרה הבריטיים לא יגנו על הישוב היהודי במידה מספקת.	ההגנה
השם הוחלף ל"הדרים".	ההדרים
השם הוחלף ל"זית".	הזית
השם הוחלף ל"חיטה".	החיטה
השם הוחלף ל"סימין".	הסימין
צריף "הכנסת אורחים", בית מחסה ואירוח לעוברי אורח, שכן במקום שכיום הוא פינת רחוב זה ורח' המייסדים.	הכנסת אורחים
אגודת שומרים מחברי "ניל"י". שמרה במושבה בזמן מלחמת העולם הראשונה.	המגן
מייסדי המושבה.	המייסדים
כח שמירה עברי שהוקם ע"י שלטון המנדט הבריטי והישוב העברי בעקבות מאורעות 1936. בפועל היה הזרוע הגלויה של "ההגנה".	הנוטרים
נצחון בעלות הברית על גרמניה במלחמת העולם השניה.	הניצחון
שניאור זלמן שזר (רובשוב) – הנשיא השלישי, שר החינוך והתרבות, עורך העיתון "דבר", והיסטוריון של תולדות ישראל.	הנשיא שז"ר
עצמאות ישראל.	העצמאות
"פלוגות המחץ" – הכח המבצעי הסדיר של "ההגנה".	הפלמ"ח
העיתון העברי שאלעזר בן-יהודה הוציא לאור בירושלים, בקשיים רבים (חלק מהזמן בשם "האור" או "השקפה"), משנת 1884 (זמן מועט אחרי ייסוד המושבה) עד 1914, וביטא את ערכי היישוב החדש.	הצבי
חטיבת חי"ר בצה"ל, המתאמנת ככח קומנדו מוצנח.	הצנחנים

מזכרת

מילון הרחובות של מזכרת בתיה (עמוד 3)

הרב שמואל מוהליבר	ראו "מוהליבר".
הרימון	השם הוחלף ל"רימון".
הרקפת	השם הוחלף ל"רקפת".
השוטרים	אנשי כח המשטרה, השומרים על קיום החוק והסדר. כל אחד יודע מה הוא שוטר.
התמר	השם הוחלף ל"תמר".
ויצמן (שדרות)	חיים ויצמן – כימאי, מנהיג ציוני, והנשיא הראשון.
ורד	שיח או מטפס נוי תרבותי, הידוע בפרחיו היפים והריחניים, ובקוצניות ענפיו. ישנם גם שני מיני בר הגדלים בישראל: ורד הכלב של החורש והורד הצידוני של גדות נחלי איתן.
זית	עץ פרי משבעת המינים שארץ ישראל נתברכה בהם.
זמיר	סתם "זמיר", הזמיר של האגדות האירופיות, הוא זמיר הירדן (או זמיר אירופי) – ציפור שיר קטנה אפורה-חומה ולא מרשימה המסתתרת בסבכים, ששומעים – באביב ובקיץ – יותר מאשר רואים. בישראל היא חולפת בנדידתה בסתיו ובאביב, ודוגרת נדירה בעמק הירדן. שיר השירים לא התכוון לזמיר הזה.
חיטה	דגן, משבעת המינים שארץ ישראל נתברכה בהם. הגידול העיקרי של המושבה בעבר.
חיים וייצמן (שדרות)	כימאי, מנהיג ציוני, והנשיא הראשון.
חיים לוי	ראש המועצה המקומית השלישי של המושבה.
חיים מלר	בן המושבה.
חיים משה פרס	מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.
חרוב	עץ פרי ירוק עד ורחב נוף. פירותיו – תרמילים קשם ומתוקים.
חרצית	צמח בר חד-שנתי ממשפחת המורכבים (ישנם מינים אחדים בסוג "חרצית"). פורח בשפע פרחים צהובים, ונפוץ השדות, ובמגרשים וקרקות עזובים. ישנם גם מינים תרבותיים בעלי פרחים מלאים – הכריזנטמות.
יגאל אלון	מפקד הפלמ"ח, קצין צבא, ומדינאי.
יהודית (גן)	יהודית לוזון.
יואב (גן)	יואב שחם. נהרג בפעולת תגמול בהר חברון בשנת 1966. לאחרונה נקרא על שמו רחוב, אבל שם הגן עדיין לא הוחלף.
יואב שחם	בן מייסדי המושבה, נהרג בפעולת תגמול בהר חברון בשנת 1966.
יואל דב פרס	אביו של חיים משה, מאחד עשר מייסדי המושבה.
יוסף רודבסקי	מטייסי הסילון הראשונים. נהרג בהתרסקות מטוסו.
יחזקאל לוי	מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.
יחיאל ברי"ל	העורך והמוציא לאור של העיתון העברי הראשון בארץ ישראל – "הלבנון", והוגה רעיון המושבה. הוא בחר את המייסדים, ליווה אותם בעלייתם ובצעדיהם הראשונים בארץ ישראל, ותעד זאת בספרו "יסוד המעלה".
יסמין	שיח חורש נדיר ושיח נוי נפוץ הידוע בפרחיו הריחניים.
יעקב גולד	מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה.
יעקב זטוצקי	ראש מועצת הפועלים הראשון במושבה.

מזכרת

מילון הרחובות של מזכרת בתיה (עמוד 4)

מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	יעקב לסקובסקי
יצחק ברנר. נהרג על ידי מחבלים ליד עזה	יצחק (גן)
ממנהיגי תנועת העבודה וראש הממשלה השלישי. הצלחת מלחמת ששת הימים נזקפת במידה רבה לזכותו.	לוי אשכול
שיח נוי הידוע באשכולות פרחיו הוורודים והריחניים.	לילך
הכתיב שונה ל"מידון".	מדון
הרב שמואל מוהליבר היה מראשי תנועת חובבי ציון, ומהוגי הרעיון של הקמת המושבה. הוא שכנע את הברון רוטשילד לממן את הקמת המושבה.	מוהליבר
הרמטכ"ל העשירי ושר.	מוטה גור (שדרות)
עיר בצרפת, ליד פריז. "עיר תאומה" למזכרת בתיה. השם נכתב קודם "מידון", אבל הכתיב שונה כדי שלא יקרא "מידון".	מידון
מפקד האצ"ל, איש אופוזיציה, ולבסוף ראש הממשלה.	מנחם בגין (שדרות)
יושב ראש הכנסת העשירית.	מנחם סבידור
מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה.	מרדכי ניימן
הרמטכ"ל הרביעי שנעשה למדינאי. שם הרחוב הוחלף ל"שאלו הלזנר".	משה דיין
הרמטכ"ל הרביעי שנעשה למדינאי. במקום רחוב משה דיין ששמו הוחלף.	משה דיין (משעול)
ראש המועצה הראשון של המושבה.	משה לוי
מאחד עשר האיכרים היהודים מהכפר פבלובה שברוסיה הלבנה, שייסדו את המושבה בשנת 1883.	משה מלר
שר חוץ וראש הממשלה השני. שם הרחוב הוחלף ל"דב רודבסקי".	משה שרת
שר חוץ וראש הממשלה השני. במקום רחוב משה שרת ששמו הוחלף.	משה שרת (משעול)
הרמטכ"ל הרביעי שנעשה למדינאי. במקום רחוב משה דיין ששמו הוחלף.	משעול משה דיין
שר חוץ וראש הממשלה השני. במקום רחוב משה שרת ששמו הוחלף.	משעול משה שרת
שלמה עיאש. היה מזכיר מועצת הפועלים וחבר המועצה המקומית.	משעול שלמה
ממנהיגי מפא"י ושנים רבות שר האוצר. במקום רחוב פנחס ספיר ששמו הוחלף.	משעול פנחס ספיר
השם הוחלף ל"בן גוריון".	נוה בן גוריון
צמח מים שעליו צפים על פני המים ופרחיו גדולים וצהובים.	נופר
סוג צמחי בר חד-שנתיים בעלי פרחים צהובים או אדומים. בישראל, סתם "נורית" היא נורית אסיה בעלת הפרחים הגדולים והאדומים.	נורית
בדרך זו, לפני היותה לרחוב מוקף בתים, עברו וחנו שיירות בדרכן אל ירושלים הנצורה.	נתיב השיירות
לרוב כינוי לסגל ריחני, צמח נוי נמוך שפרחיו סגולים וריחניים.	סיגלית
לידה נמצאת הבאר השניה של המושבה.	סימטת הבאר
שרות הידיעות, המודיעין של ההגנה.	סימטת ש"י
ראש המועצה השני של המושבה.	עמנואל הלזנר
ממנהיגי מפא"י ושנים רבות שר האוצר. שם הרחוב הוחלף ל"אליהו משה הרשקוביץ".	פנחס ספיר

מזכרת

מילון הרחובות של מזכרת בתיה (עמוד 5)

ממנהיגי מפא"י ושנים רבות שר האוצר. במקום רחוב פנחס ספיר ששמו הוחלף. עיר בקנדה, במדינת אלברטה בהרי הרוקיז. "עיר תאומה" למזכרת בתיה. הזרוע הכספית של ההסתדרות הציונית העולמית. הברון אדמונד בנימין דה רוטשילד מפריז. "הנדיב הידוע" ומקים המושבה. שיח מדברי שענפיו ירוקים ולרוב חסרי עלים, ופריחתו הלבנה שופעת וריחנית. עץ פרי שפירותיו הגדולים מלאים גרגרים שקופים וורודים או אדומים. משבעת המינים שארץ ישראל נתברכה בהם. צמח בר נמוך בעל פקעת, הגדל במקומות סלעיים ומוצלים, ופרחיו הוורודים מרכינים את ראשם. מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה. אליהו הרשקוביץ. נהרג במלחמת העולם השנייה באיטליה כמפקד בבריגדה היהודית. כימאי, מנהיג ציוני, והנשיא הראשון. הרמטכ"ל העשירי ושר. מפקד האצ"ל, איש אופוזיציה, ולבסוף ראש הממשלה. הדסה ומרדכי שווילי, שעלו מלוב בשנת 1935 והתיישבו במושבה. שרות הידיעות, המודיעין של ההגנה. מהשבעה שהצטרפו להקמת המושבה זמן קצר אחרי היווסדה. שלמה עיאש. היה מזכיר מועצת הפועלים וחבר המועצה המקומית. ידוע כ"צייד הנאצים". ניצול שואה שהקדיש את חייו לאיסוף מידע על נאצים ופשעיהם (והביא רבים מהם לדין), ומאוחר יותר על אנטישמיות, תנועות נאו-נאציות, וטרור נגד ישראל.	פנחס ספיר (משעול) קלגרי, קאלגרי קרן היסוד רוטשילד רותם רימון רקפת שאול הלזנר שדרות אליהו שדרות חיים וייצמן שדרות מוטה גור שדרות מנחם בגין שווילי (גן) ש"י (סימטה) שלמה הכהן וויסברג שלמה (משעול) שמעון ויזנטל
עץ בר ותרבות נשיר ממשפחת הוורדניים, תת משפחת השזיפים, הידוע בפריחתו היפה המקדימה את לבלוב עליו. החלק הנאכל הוא הזרע שבתוך הגלעין. בעצי הבר הוא מר ואף רעיל.	שקד
עץ פרי נשיר שעליו גדולים ומאובצעים. משבעת המינים שארץ ישראל נתברכה בהם.	תאנה
אחד ממיני הדקלים. פירותיו מתוקים ונאכלים, טריים ומיובשים, עליו שטרם נפתחו הם הלולבים של סוכות, והוא משבעת המינים שארץ ישראל נתברכה בהם.	תמר
שנת עליית המייסדים, בקירוב 1883, אבל כאשר המייסדים עלו השנה הכללית היתה עדיין 1882. (זו לא שנת ייסוד המושבה. קניית קרקעות המושבה, והתחלת עיבודן – אירוע הנחשב במושבה לאירוע ייסודה, נעשו בראשית שנת תרמ"ד, בסוף 1883).	תרמ"ג